

Bosc Verd i SOS Penedès demanen que es desestimi el Parc Eòlic de Pontons

Comunicat 24 1 2021

Al gener les entitats ecologistes hem presentat al·legacions a l'avantprojecte de Parc Eòlic de Pontons i a la línia elèctrica d'evacuació d'alta tensió de 110KV de Pontons a Vilafranca, pel greu impacte ambiental. També ens hem personat com a part interessada en l'expedient a tots els ajuntaments per on passa la línia elèctrica d'evacuació i al Departament de Territori i Sostenibilitat.

PRIMER. El document de “Diagnòstic del territori i del medi ambient” presentat per l'empresa promotora del parc eòlic té poc rigor científic.

El document és basa en bibliografia, no s'ha realitzat un treball de camp sobre el territori i omet espècies d'interès per a la biodiversitat de la serralada prelitoral.

En relació a les **espècies d'ocells**, no s'esmenta l'estat de conservació d'espècies que estan greument amenaçades al Penedès i a Catalunya, com el botxí, la tórtora, la merla roquera...

On s'han projectat els aerogeneradors hi ha diversos nius **d'ocells rapinyaires**: àliga marcenca, aligot, esparver, duc, astor, etc. De fet, en els estudis presentats, el promotor conclou erròniament que “les rapinyaires no tenen una gran presència a la zona”. A més, obvia espècies protegides com el falcó pelegrí que hi nidifiquen dues parelles a la zona.

També s'obvia el paper de la serralada durant els **períodes de migració**, hi passen molts ocells rapinyaires com l'aligot vesper, el milà negre, l'arpella...

En relació a l'**àliga daurada** no s'esmenta que hi ha dues parelles nidificants molt properes i que regularment es mouen per la zona. També s'obvia molts **ocells hivernants** comuns com el tord ala-roig o la titella...

Respecte l'**àliga cuabarrada**, aquesta espècie té dos territoris de nidificació molt propers. A una distància de 0,9 km dels aerogeneradors, hi ha la zona on nidifica dins de la Xarxa Natura 2000. Aquesta distància és molt petita si estudiem els desplaçaments de l'àliga cuabarrada. Pel que fa a l'**àliga calçada** els darrers anys s'ha observat per la zona, caldria fer un estudi per veure els punts de nidificació i de campeig. Aquestes espècies formen part de l'Annex I de la Directiva Aus, com a espècies que precisen mesures de protecció especials. A més, l'àguila cuabarrada està catalogada com a “vulnerable”.

En relació a les **especies de mamífers**, el llistat és incomplet. No cita els insectívors com podrien ser les musaranyes o eriçons... Hi falten espècies de **ratpenats**, la majoria de les quals tenen una protecció molt alta i es consideren En perill, Vulnerables o Properes a l'amenaça. No es comenta la presència de refugis per a ratpenats com ara la cova negra, la cova del barret, la cova de la mula, la cova de Batllell, l'avenc de Batllell, l'avenc de Farreres, les mines de Pontons. En aquests refugis s'han detectat: ratpenat de ferradura gros, ratpenat de ferradura petit, ratpenat d'orelles dentades, ratpenat d'Escalera, ratpenat de musell llarg, ratpenat d'aigua, ratpenat de peus grossos, ratpenat comú, ratpenat soprano, ratpenat de vores clares, ratpenat muntanyenc, ratpenat dels graners, ratpenat orellut meridional i ratpenat de cova. A la zona dels aerogeneradors s'ha detectat al ratpenat

cuallarg. Totes aquestes espècies de ratpenats es troben a l'Annex II de la Directiva d'Habitats.

En relació a les **altres espècies animals protegides**, enlloc es parla de la presència d'una espècie de **mol-lusc endèmic** d'aquesta regió. Aquest endemisme té el seu límit de distribució a les muntanyes de Pontons. Es considera Vulnerable. No s'ha fet cap estudi d'altres invertebrats a la zona.

En relació a la **flora**, té un nivell de descripció excessivament bàsic al no incorporar ni tan sols espècies comunes. Per tant, encara menys s'inclouen espècies protegides com el grèvol present a la zona.

En definitiva, la construcció del Parc Eòlic Pontons **posa en perill la biodiversitat** de la zona i del Penedès, perquè posen en perill espècies com l'àliga cuabarrada i l'àliga daurada, que són l'emblema de les nostres serres i bioindicadors de l'entorn.

SEGON. El parc eòlic es projecta sobre connectors ecològics (ZEIC) i espais designats com a ZEC i ZEPA.

El Pla Territorial Metropolità de Barcelona, el Pla Director Territorial de l'Alt Penedès i l'Agenda21 supramunicipal de 18 municipis de l'Alt Penedès, designen la zona com a espais de protecció especial pel seu interès natural i agrari, com a espais connectors i com a sòl de protecció especial. A més, el parc eòlic està envoltat d'espais Xarxa Natura 2.000 i Espais d'Interès Natural (PEIN): Capçaleres del Foix, El Montmell – Marmellar i Sistema Prelitoral Central, d'acord amb la Directiva Habitats i la Directiva d'Aus d'Europa.

El Pla Director Territorial de l'Alt Penedès, emmarca la zona dins l'espai connector "ZEIC-P3. Mediona – Pontons". Aquest eix de connectivitat, posa en contacte el ZEIC-P2 "Ancosa-Montagut – El Pla del Penedès – Muntanyes de l'Ordal" i el ZEIC-P4 "Ancosa-Montagut – El Foix".

Els ZEICs es consideren espais connectors ecològics essencials, amb l'objectiu d'establir un sistema que asseguri la suficient permeabilitat territorial, per tal que qualsevol espècie pugui realitzar moviments de dispersió, migració o de colonització de nous espais i evitar l'aïllament biològic.

Els ecologistes estem en contra d'industrialitzar els connectors ecològics del Penedès que connecten les Serres d'Ancosa, el Montmell i l'Alt Gaià.

La línia elèctrica d'evacuació d'alta tensió que es pretén construir, també afectarà a tota la zona agrícola, forestal i espais fluvials entre els municipis de Pontons, Torrelles de Foix, Sant Martí Sarroca, Pacs del Penedès, Vilafranca del Penedès i Olèrdola. Aquesta línia elèctrica d'evacuació de 19,86 Km, entre la nova subestació de Pontons i la subestació de Moja, traspasa les zones catalogades dins la Xarxa Natura 2.000 Capçaleres del Foix i El Montmell – Marmellar, així com els espais d'interès com, les Fonts de les Dous, el Castell de Sant Martí Sarroca...

Les línies elèctriques suposen una de les principals amenaces per a les aus. SEO Birdlife determina que les electrocucions i col·lisions en línies elèctriques són una de les principals amenaces que afecten a les aus rapinyaires.

El passat novembre de 2020, la Comissió Europea va publicar el “Document d’orientació de projectes d’energia eòlica i la legislació de protecció de la naturalesa”, on assenyala que, cal emmarcar-los dins de la Directiva Hàbitats i la Directiva d’Aus i no afectin la Xarxa Natura 2000. El Parc Eòlic Pontons afecta de forma apreciable a un espai Xarxa Natura 2000.

Una recent jurisprudència de la Sala Contenciosa del Tribunal Superior de Justícia de Galícia, en relació a un projecte de Parc Eòlic, ha fallat en el següent sentit (STSJ Galícia 311/2020, d’11 de desembre de 2020):

“[...] Los P.E. están vetados en zona de protección Rede Natura, y el impulso de la energía eólica ha de planificarse evitando toda posible interferencia para la ampliación de la Rede Natura, salvando el impacto visual por P.E. en las proximidades de LIC, sin que puedan situarse los P.E. y luego pretender ampliar la Rede Natura cuando las especies a proteger no entienden de planeamientos o fronteras, por lo que las zonas ecológicamente más relevantes han de obtener una protección íntegra, sin que pueda haber espacios protegidos rodeados de molinos de viento, siendo la filosofía de la UE sobre la Red Natura”.

L’informe sobre l’Estat de la Natura a Catalunya 2020 reflecteix uns resultats alarmants en la reducció de la biodiversitat a Catalunya, perquè les poblacions de fauna salvatge s’han reduït **un 25%** en els darrers 18 anys. Aquesta pèrdua de biodiversitat té un efecte sobre el funcionament dels ecosistemes, afectant a les espècies amenaçades i al conjunt d’espècies.

TERCERA. El projecte presentat comporta la industrialització de l’espai agroforestal i un greu impacte paisatgístic.

El parc eòlic afectarà a la qualitat del **paisatge del Penedès**, perquè els aerogeneradors tenen una alçada total de 200 metres (3 vegades el campanar de Santa Maria de Vilafranca del Penedès), les aspes tenen 79,7 metres de llargada. La superfície d’escombrada de cada aerogenerador és de 20.867 m² i té un pes total de 575 tones.

Provocarà un fort impacte visual i paisatgístic, que es podrà veure des de tota la plana penedesenca. No s’explica quin retorn tindrà per al territori, ni quins perjudicis comportarà pel sector de **l’enoturisme** molt lligat a la preservació i qualitat del paisatge. Tampoc fan esment de la Carta del Paisatge de l’Alt Penedès, aprovada el 15 d’octubre de 2004.

Afectarà les muntanyes de Pontons per la industrialització d’un espai agrari i forestal ben conservat, amb la instal·lació de 9 aerogeneradors de 5,5 MW de potència.

Aquest parc necessita la nova construcció o l’ampliació de 9,8 Km de vials de 6 metres d’amplada, nous accessos, plataformes de muntatge dels aerogeneradors, fonamentacions, rases, una nova subestació elèctrica i una xarxa elèctrica soterrada connectant els aerogeneradors. El projecte contempla tres accessos que farien augmentar l’impacte del parc eòlic a l’entorn agrícol i forestal.

QUARTA. L’impuls de les energies renovables cal que tingui en compte els valors naturals del territori.

Els ecologistes no estem d’acord que s’impulsin **projectes de gran envergadura que hipotequen el nostre futur**, com el **Parc Eòlic Pontons**, l’Autòdrom de Terramar de Sant

Pere de Ribes, l'urbanització de La Plana del Castell del litoral de Cunit, la logística al Penedès, el Quart Cinturó, l'ampliació d'urbanitzacions (Calafell, Vendrell, Cunit) i tants altres projectes. Aquests projectes tenen el vistiplau de la Generalitat i de la Comissió d'Urbanisme del Penedès, que modificaran el territori en la línia del creixement, la industrialització dels nostres espais forestals i agrícoles i l'afectació de zones inundables del litoral Penedesenc.

L'estat d'alarma per la pandèmia ens restringeix les llibertats fonamentals, amb confinament perimetral i quan s'està discutint el futur Pla Territorial del Penedès. Sembla que no importi la participació ciutadana, la pèrdua dels drets i s'ignori la situació d'emergència climàtica que ens aboca a un canvi climàtic irreversible, sinó canviem les polítiques urbanístiques.

La producció de les **energies renovables** són el futur, però cal que siguin **de proximitat** a la demanda energètica, que **potenciïn l'autoproducció** als nostres municipis i que no malmeti les zones agroforestals amb valor paisatgístic i connector ecològic.

Bosc Verd – EdC (Ecologistes de Catalunya)

SOS Penedès

A Vilafranca del Penedès, 24 de gener del 2021